

Búcsú a fegyverektől

Szerencsés Károly
történész

Jócskán benne járunk már az új esztendőben, amely egy kicsit olyanak látszik, mintha most fordulna egy nagyot a világ. Én legalábbis sokkal fontosabbnak érzem ezt az évfordulót, mint egykor az ezredváltást, sőt mint az összes eddigi új esztendőt, amit megéltem. Valahogyan most a szemünk látára fordul a világ, vagy legalábbis rángatják erre is, arra is, s ez a ráncigálás talán soha még olyan szoros összefüggésben nem volt a személyes életünkkel, mint most. És nem is csak az életünk alakulásával, a jövőnkkel, sorsunkkal, de szó szerint a földi létünkkel vagy elmúlásunkkal. Megdöbbentő fejlemény ez, felfoghatatlan is, mert hisz nincsen háború, de mintha mégis minden fegyverre válkozott volna, mintha minden mondatban, mozdulatban, gesztusban, fel-

fedezésben, örömben és bánatban fegyverek bújnának meg. A „jók” és a „rosszak” rángatnak? A „fehérek” és a „feketék”? Legalábbis te le lett a világ militáns csoportokkal, amelyek mindenből fegyvert kovácsolnak, küzdenek, harcolnak. Gyakran a tegnapi céljaik ellenkezőjéért is. Vétek és erény összezavarása folyik a szemünk láttára, s nem kémeli barátainkat sem. Erre nem voltam felkészülve, és minden porcikám tiltakozik ellene.

Fegyver lett a szabadságjogokból, de korántsem a szabadságból, hanem éppen az ellenkezőjéért vetik be mindenhol, úton-útfélen. A szabadságjogok nevében meggyalázzák mások hitét, megbélyegzik mások gondolatait, cenzúrázzák a sajtót és a közösségi médiát, de olyan körmondfontan és szemérmetlenül, amire még Révai elvtárs is csettintene. Fegyver lett a gyülekezési jogból, a szólásszabadságból, amelyekkel egymás ellen hergelik az embereket. Az én jogom erősebb, mint a te jogod! – kiabálják a torokból lángoló utcákon. Joglicitálás folyik, s már csak egy lépésre va-

gyunk attól, hogy a szabadságjogok nevében elpusztítsák magát a szabadságot a dialektika nagyobb di-csőségére. Ezt már ismerjük, láttuk, átéljük. Azaz van, aki nem. Neki megtanítanunk kell. Mert mi értjük, hogy a társadalmi méretű önpusztítás – egyben gyilkosság és pusztítás is. Hisztünk az evolúcióban, a fejlődésben a szabadságot szabályozó és biztosító jog harmóniájában. A két funkció csak együtt hatékony és értelmes. S hallom a hamis sóhajokat a fal mögül: bár csak megszűnne a szabadság!

Az euroatlanti világban fegyver lett az emberek bőrszíne, származása, neme, „társadalmi neve”. A mindentajta diszkrimináció elleni jogos küzdelem a harcoss törzsek primitívtségében új értelmezést nyert. Az egyik legnépszerűbb fegyverfajta a kvóta, az emberi ész és szellem elleni valóságos diszkrimináció. Volt ennek értelmes előzménye, mértéke, és a segítségnek van létjogosultsága ma is, de a politikai jellegű kvótaharc mára szintisza rasszizmussá vált, retrográd, reakciós antipaciációk tükörképe-

vé. A bőrszín, a nem, a származás értelmében felállított kimondott és kimondatlan szabályok és elvárások (néhol törvények) nem előre visznek, sokkal inkább visszavetnek. Fegyver ez is, pedig mennyi a valós sérelem! S mennyi valódi segítség, mennyi valódi egyenjogúság kellenel Helyette maradnak a kicsinyes törzsi alkuk. Kár ezért, mert sok jó szándékú ember észre sem veszi, hogy csak egy nyílhegy, semmi más. És sóhajtozik napestig: bár csak ezek a zárt „arányok” érvényesülne, s nem a képességek, alkalmasságok, elhivatottságok.

Fegyver lett maga az ember. Pontosan az embertömeg. A folyamatosan, évszázadokon át (és ma is) kirabolt, lerombolt, megáldozott területek legújabb „ásványkincse”, amely áramlik Európába és az Egyesült Államokba. Az embertömeg fegyver. Irgalmasság és haszon egyben! Micsoda jótétemény. Hisz emberbarátság diktálja a befogadást, és persze haszon is, mert kell a munkaerő vagy micsoda. Szavazat? Fogyasztó? Fegyver ez bizony, s nem emberbarátság. S milyen kiszolgáltattott ez az ember! Elszakadva közegétől, sokszor népétől, családjától, vallásától. Ez a legveszélyesebb fegyver. Mert irányíthatatlanná és agresszívvá válik. Egy ketyegő bomba. Belegondolni is képtelenség, hova vezet mindez. Tisztán rasszista hozzáállás, hogy a

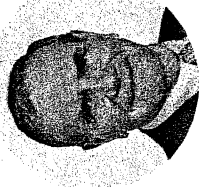
csak Én vagyok. Olvastam valahol, hogy isten meg is halt.”

Fegyverek vesznek körül minket mindenfelől. Fegyver lett a környezetünk, mert fegyverként használják a környezetpusztítást és a környezetvédelmet is. Egyáltalán nem érdekli a harcoss törzseket, mi lesz a bolygónkkal. Fegyver a művészet, s milyen kiábrándító, hogy tömegével vannak löporszemcsényi „művészek”, akik „harcosságukból” élnek. Fegyver a tudomány, fegyver a hír. Főleg az álhir. Ripacsok és celemek természetstudományos vagy éppen jogi kérdésekben hahíznak. Fegyver a sport, de kifacsarva: bárcsak vesztenénk! Fegyver a karácsonyfa, fegyver a mesekönyv. És fegyver a baj, a szerencsétlenség, a betegség, fegyver a kór, a járvány, igen, fegyver a vírus. Fegyver a vakcina. Eb ura fakó, nem oltakozik a haladó! Hiszen halhatatlan! Addig biztosan, amíg meg nem hal.

Nagyot fordulhat ebben az esztendőben a világ. A világ még csak hagyján, de a világgal az ország is. Ez a mi országunk, meg a mi nemzetünk, széttárgolt összességében is. Ez a vírus is egy átkozott fegyver. Kültjük-e az ismeretlen ellenség kezéből idén? Nem tudom. Ez a vírus a legnagyobb internacionális ta vagy ahogy mostanában mondják, globalista. Honnan jött, miért jött, sokan találgatják. Istentől, embertől, természetből? Van ennél fontosabb kérdés: kényszer-e az

A KULCST

Kő András
újságíró

Jó néhány éve volt, még az internet berobbanása előtt, hogy interjút készítettem Bécsben az újví koncert igazgatójával, az 1939 óta (de január elsején csak 1941-től) tartandó Strauss-hangversenyekről, amelyeket ma már ötvenmillió néző követ a televízió képernyőjén. A beszélgetés végén udvariasan megkérdeztem: volna-e lehetőség arra, hogy személyesen is megtekinthessem az ünnepi előadást. Természetesen nem tiszteletjegyre gondoltam – jegyeztem meg –, becsülettel megfizetném az árát. Az igazgató udvariasan közölte, hogy sajnos erre nincs lehetőség, a bécsiek sorba állnak a jegyekért, és sokszor öt-hat évet is várnak arra, hogy január elsején a Musikverein Aranytermébe bejuthassanak. Ebben maradtunk. Az interjú valamilyen 1999 nyarán megjelent a napilapunkban, amit postafordultával elküldtem az igazgatónak.

Itt jegyzem meg, hogy az előző évi karácsonyi barátainál, Los Angelesben töltöttem, akik mindenféle jobban részesítettek, egyebek

mellett elvittek egy újví Strauss-koncertre is, amelyet a Los Angeles-i Filharmonikusok adtak elő. A hangverseny utáni vacsorán vendéglátóim elmondták, életük nagy álmá, hogy egyszer a helyszínen is meghallgathassák a bécsi újví koncertet. De hát jegyet szeretni lehetetlen... Eszembe jutott azonban, hogy egyszer egy társaságban feltették nekem a kérdést: „Híszel-e abban, hogy amit leírsz, az az igazság?” – adtam a választ. – A világ nem hagyja magát megváltozni, legalábbis cikkeikkel.” „Mondjunk le akkor az írásról, és keressünk más foglalkozást?” – kaptam a következő kérdést. „Nem szabad a tollról lemondani, de újra és újra próbálkoznunk kell.” Erre gondoltam, amikor szeptember elején faxot fogalmaztam az igazgatónak és megírtam, hogy a Strauss család zenéjét mit jelent nekem, és miért szeretném az Aranyteremben meghallgatni a hangversenyt. A „levél” vallomás volt, gyónás, őszinte feltárulkozás, olyasféle, amihez hasonlóan csak egy nőnek küld az ember. Ugyanakkor tisztában voltam azzal is, hogy a megfelelő szavak a megfelelő pillanatban mit jelenthetnek. Hittem, hiszem, hogy a szó harcok és utat jelölhet. Hogy a szavak a röntgensugarhoz hasonlítanak, s ha jól használjuk őket, bármin ke-

Tisztán rasszista hozzáállás, hogy a bevándorlók milliói majd – hogyan is mondják – asszimilálódnak? Nem is integrálódnak! Szó sincs róla. Majd akkor jön el ennek a bombának a robbanása, amikor el kell dönteni, ki integrálódjon kihez? Bizony ettől nem színesebb, sokszínűbb lesz a világ, épp ellenkezőleg. Fegyver a vallásellenesség. Kaszabolnak, hadonásznak szánalmas harcoss ateista törzsek, tele „elhivatottsággal” s gyűlölettel a kereszténységgel szemben. Hittel saját mindenhatóságukban s már ezerszer lejátszott gyűlöletekkel legfőképpen a katolikus egyház ellen. E fegyver gyűjt fel és rombol le templomokat, s támad szenteket, tesz fel olyan primitív kérdéseket, hogy itt Jézus, ott Buddha, amott meg Mohamed, s akkor hogyan „egy az isten”? Kicsorbul ez a fegyver könnyen, de akkor jönnek a hitetlen hívők (hátha mégis), akiknek nem kell templomba járniuk, ők maguk tapasztalták meg az Istent – találkoztak vele –, személyes kapcsolatban állnak, nincs szükség közvetítőre. Vagyis az egyházra, a kereszténységre, imára. És Mindenszent alternatíváiról beszélnek, Szent II. János Pálra támadnak, szájára veszik a Poverellót, Francescót, Szent Ferencet és mindenkit, aki imádkozni mer. Az üres templom a jó templom. Vesztélyes fegyver ez is, az önteltség, a gőg, s pont olyan hamis, mint a már említettek. „Bár csak ketten lehetnénk. Én és az isten!” – mondják. Halhatatlan ügyis

resztülhatolnak. És ismertem Márai Sándor mondását: „Az ember nem tud mindent szavakkal kifejezni, de mindent tud a szívével.” Ezt próbáltam érzékelteni. Egy szó, mint száz: tíz nappal később megkereszt a válasz. Fizessem be a két jegyárát a megjelölt bécsi bankban, és az előadás délelőttjén a pénztárban átvehetem a jegyeket. Az írás csodát tett! Los Angeles-i barátaim decemberben megérkeztek Budapestre, ahonnan én vittem őket szakadó hóesésben Nagycenkre, majd onnan Bécsbe. Amikor 2000. január 1-jén átadtam a jegyeket, a gesztus lázban összeszorult a szívem, mert akkor fogtam fel végérvényesen, hogy nem én lépek majd be az Aranyterembe, hanem a barátaim. De örültem, hogy boldognak láttam őket. Amikor később Los Angelesben elmesélték, hogy a bécsi újví koncertet az olasz Riccardo Muti vezényelte (ő dirigált 1993-ban, 1997-ben, 2004-ben, 2018-ban és immáron idén, 2021-ben is) a Musikvereinben hallgathatták meg, a hitetlenkedés után az első kérdés mindjárt az volt: hogyan sikerült jegyet szerezniük? Mi maradt számomra? A legszerényebb haszon, az élet ócska hamispénze; amellyel oly gavalérosan fizet: a tanulság megerősítése, hogy álmainkat és vágyainkat soha nem szabad feladnunk, még akkor sem, ha reménytelen a helyzet.

embertől, természetűtől? Van ennél fontosabb kérdés: képes lesz-e az ember feltulkarekenni ezen a csapáson? S most jött el a kérdés, ami miatt mindezeket írtam. A vakcina is globalista, de megmentheti a nemzeteket is. Az embereket. Talán még engem is. Hacsak nem áll elő az a helyzet, hogy a forradalmi törzsek és eltévelyedett követőik hivatkozva szabadságjogokra, eszevesztve kvótákra, élet- és istenellenes lázadásokra – száz évig is megtevesztő „természettudományos” érvekkel: ellenállnak. Szerencse, hogy a szkepticizmusok mindig csak addig tartanak, míg más szenved meg, s rögtön elmúlnak, ha a szkeptikus maga is találkozik a bajjal. De hát ezt a szkepticizmust is hányszor eljátszotta már az emberiség, a műtét előtti kézfertőtlenítéstől a tömeges gyermekhalandóságot kiküszöbölő oltásokig.

Búcsú a fegyverektől. Legalább ezekről, ha elbúcsúztatnánk. Milyen egyszerű lennel Sikerülhet? Nincs illúzióm. Pedig milyen egyszerű lennel („Az egyszerűség a legveszedelmesebb affektáció” – írta Szerb Antal Hemingway regényéről.) De most nem is egy regényről van szó, hanem a kezdődő új esztendőről. Én bizony elbúcsúznék – egyszerűen és határozottan – a tavalyi fegyverek zajától, ricsajától, villámaintól. Csak az a gond, hogy tudom jól, a baj sohasem akar elmúlni, s ha tovaszáll is, mi, emberek mindig csinálunk magunknak újat.